

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
9 Пж 1831/24
31.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Влаисављевић, председника већа, судије Снежане Илић и судије Весне Вулевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Сокој-Организација музичких аутора Србије Београд, ул. Мишарска бр.12-14, кога заступа Предраг Кнежевић, адвокат из, ул., против туженог Књижаре Вулкан доо Београд, ул. Сремска бр. 2, кога заступа Слободан Голубовић, адвокат из, ул., ради исплате, вредност предмета спора 131.118,83 динара, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Привредног суда у Београду П 497/22 од 28.11.2023. године, у седници већа одржаној дана 31.10.2024. године донео је

ПРЕСУДУ

I ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА жалба туженог као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Привредног суда у Београду П 497/22 од 28.11.2023. године у делу става II изреке којим је тужени обавезан да тужиоцу исплати износ од 84.082,02 динара са законском затезном каматом на појединачне износе и за периоде, наведене у овом ставу изреке.

II Иста пресуда **ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧАВА** у делу става II изреке и пресуђује:

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев да се тужени обавеже да тужиоцу исплати износ од 20.000,00 динара на име накнаде за кашњење у испуњењу новчане обавезе.

III Иста пресуда **ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧАВА** у ставу III изреке и пресуђује:

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу исплати износ од 47.036,81 динар са законском затезном каматом и то:

- на износ од 1.094,46 динара од 22.01.2019. године до исплате
- на износ од 1.480,00 динара од 21.09.2019. године до исплате
- на износ од 1.003,20 динара од 21.09.2019. године до исплате
- на износ од 2.170,80 динара од 19.10.2019. године до исплате
- на износ од 60,00 динара од 19.10.2019. године до исплате
- на износ од 60,00 динара од 19.10.2019. године до исплате
- на износ од 180,12 динара од 19.10.2019. године до исплате
- на износ од 2.170,80 динара од 19.10.2019. године до исплате
- на износ од 10.805,40 динара од 19.10.2019. године до исплате
- на износ од 2.170,80 динара од 19.10.2019. године до исплате
- на износ од 2.170,80 динара од 19.10.2019. године до исплате
- на износ од 3.408,17 динара од 19.10.2019. године до исплате
- на износ од 60,20 динара од 26.11.2019. године до исплате и
- на износ од 9.374,40 динара од 26.11.2019. године до исплате

у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

IV Иста пресуда **ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧАВА** у ставу IV изреке и решава: **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужени да тужиоцу исплати износ од 247.434,12 динара на име трошкова парничног поступка са законском затезном каматом од дана извршности до исплате у року о 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

V **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужени да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 63.444,00 динара у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

VI **ОДБИЈА СЕ** захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом у ставу I изреке укинута је решење о извршењу Привредног суда у Београду Иив бр. 5155/21 од 21.10.2021. године у целини. Ставом II изреке тужени је обавезан да тужиоцу исплати износ од 84.082,02 динара са законском затезном каматом на износе и за периоде наведене у овом ставу изреке, као и износ од 20.000,00 динара на име накнаде за кашњење у испуњењу новчане обавезе. Ставом III изреке одбијен је тужбени захтев у делу у којем је тужилац тражио да се тужени обавезе на исплату износа од 47.036,81 динар са законском затезном каматом на износе и за периоде ближе наведене у овом ставу изреке. Ставом IV изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 193.434,12 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Благовременом жалбом тужилац побија наведену пресуду у ставовима III и IV изреке због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Посебно указује на битну повреду одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, наводећи да је нејасно и супротно чл. 171. Закона о ауторском и сродним правима тумачење појма седиште, дато од стране првостепеног суда. Предлаже да Привредни апелациони суд преиначи или укине првостепену пресуду у побијаном делу.

Благовременом жалбом тужени побија исту пресуду у ставовима II и IV изреке због битних повреда одредаба поступка из чл. 374. став 2. Закона о парничном поступку и погрешне примене материјалног права. Наводи да не спори метод обрачуна накнаде према седишту сваког појединог локала, већ побија досуђени износ, основ истога, а посебно за локал у Новом Саду, досуђену камату и накнаду за кашњење, основ одбијања тужбеног захтева из става III изреке побијане пресуде, као и одлуку о трошковима поступка. Посебно указује на повреде одредаба поступка из чл. 374. став 2. тачке 5. и 12. Закона о парничном поступку, наводећи да је тужбени захтев усвојен, упркос чињеници да међу странкама за 2019. годину није закључен уговор, па нема правног основа за усвајање захтева. Истиче да је тужилац двоструко наплаћивао исту накнаду од туженог и његовог закуподавца, да је у веродостојне исправе унео неистинит садржај, да записници нису потписани од овлашћених лица туженог, а да се у Новом Саду ради о два, а не једном локалу. Предлаже да Привредни апелациони суд укине или преиначи првостепену пресуду у побијаном делу.

Одговором на жалбу тужилац оспорава све жалбене наводе туженог и предлаже да Привредни апелациони суд одбије жалбу туженог и потврди првостепену пресуду.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је жалба тужиоца основана, док је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Нема ни повреде из члана из члана 374. став 2. тачка 12.

Закона о парничном поступку, на коју се без основа указује жалбама парничних странака.

Предмет тужбеног захтева је обједињена накнада за јавно саопштавање музичких дела, интерпретација и фонограма у износу од 131.118,83 динара са припадајућом законском затезном каматом за период од децембра 2018. године до септембра 2019. године у трговинским објектима туженог у Београду, Земуну, Новом Саду, Крагујевцу, Чачку, Ужицу, Нишу и Крушевцу, као накнада за кашњење у испуњењу новчане обавезе.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је туженом испоставио рачуне на име обједињене накнаде за јавно саопштавање музичких дела, интерпретација и фонограма за период од децембра 2018. године до септембра 2019. године у укупном износу од 131.118,83 динара, а на основу записника о евиденцији и контроли корисника код кога је утврђено јавно саопштавање музичких дела, фонограма и на њима забележених интерпретација, сачињених у објектима туженог од стране контролора тужиоца. Парничне странке су дана 11.04.2018. године закључиле Уговор о дозволи јавног саопштавања, који важи за 2018. годину, са Анексом I од 24.07.2018. године, којим су уредиле обавезу туженог на плаћање предметне обједињене накнаде и дефинисале површину објеката у којима тужени врши јавно саопштавање музичких дела, интерпретација и фонограма. Првостепени суд утврђује да је седиште туженог у Београду, ул. Сремска бр. 2. У првостепеном поступку изведен је доказ вештачењем од стране вештака економско финансијске струке, па из налаза и мишљења вештака, првостепени суд утврђује да предметна обједињена накнада обрачуната према важећој тарифи и седишту туженог износи 131.118,83 динара, док иста накнада обрачуната према локацији и површини сваког малопродајног објекта износи 84.082,02 динара.

Оценом изведених доказа, првостепени суд закључује да је тужбени захтев делимично основан, па исти усваја за износ од 84.082,02 динара, образлажући да је тужени у својим објектима јавно саопштавао музичка дела, интерпретације и фонограме у спорном периоду, те да има законску обавезу плаћања накнаде, иако није од тужиоца прибавио дозволу за коришћење предмета заштите, што је био дужан учинити. Даље образлаже да је обавеза туженог да предметну накнаду плати према површини и локацији сваког појединачног малопродајног објекта, а не према седишту туженог, јер се под седиштем у смислу Закона о ауторском и сродним правима, подразумева оно седиште које корисник користи за пријем потрошача и у коме се врши коришћење предмета заштите. Стога у преосталом делу за износ од 47.036,81 динар првостепени суд одбија тужбени захтев. Применом чл. 2. и 5. Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, обавезује туженог да тужиоцу исплати и накнаду за кашњење у испуњењу новчане обавезе.

На утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је тужбени захтев усвојио за износ од 84.082,02 динара са законском затезном каматом на појединачне износе од датума доспелости сваке месечне накнаде до исплате, али материјално право није правилно примењено када је тужбени захтев одбијен за износ од 47.036,81 динар са припадајућом законском затезном каматом.

Одредбама чланова 117. и 127. Закона о ауторском и сродним правима, прописано је право интерпретатора и произвођача издатог фонограма на накнаду за јавно саопштавање, интерпретација и издатих фонограма, као носилаца ове врсте сродних права, која се остварује преко одговарајуће колективне организације. Осим тога у смислу члана 19. Закона о ауторском и сродним правима, аутор има право на економско искоришћавање свог дела, као и дела које је настало прерадом његовог дела и за свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица, аутору припада накнада, ако

законом или уговором није другачије одређено. Произлази да се ради о имовинском праву аутора музичког дела, које се остварује преко колективне организације за заштиту права у складу са чланом 153. Закона о ауторском и сродним правима. Тужилац је колективна организација, основана у складу са наведеним законом, која је овлашћена да у своје име а за рачун носилаца права наплаћује накнаду за коришћење музичких дела, а у спорном периоду и да у име колективних организација интерпретатора и произвођача фонограма наплаћује и јединствену накнаду интерпретатора и произвођача фонограма. У првостепеном поступку је из садржине записника о контроли утврђена чињеница јавног саопштавања музичких дела, интерпретације и фонограма у малопродајним објектима туженог од децембра 2018. године до септембра 2019. године, па је правилан закључак првостепеног суда да тужилац има право на накнаду за јавно саопштавање музичких дела, интерпретација и фонограма. Без утицаја на ово право тужиоца је чињеница да странке нису закључиле уговор за 2019. годину, јер је обавеза плаћања наведене накнаде заснована на одредаба Закона о ауторском и сродним правима и настаје коришћењем предмета заштите. Тужени спада у категорију корисника за коју није прописана обавеза прибављања дозволе за коришћење предмета заштите, па је тужени био овлашћен да користи предмете заштите уз обавезу плаћања прописане накнаде у смислу чл. 187. Закона о ауторском и сродним правима, без обзира да ли са тужиоцем има закључен уговор.

Првостепени суд је правилно пошао од одредаба Тарифе за остваривање права на накнаду за јавно саопштавање музичких дела, интерпретације и фонограма ("Сл. гласник РС" бр. 117/13), којом је прописано да су износи накнада за јавно саопштавање дати у динарима и на месечном нивоу, те да се накнада за јавно саопштавање утврђује у зависности од површине простора коју користи за пријем гостију, потрошача и наручилаца услуга, те значаја који за обављање делатности корисника има јавно саопштавање музичких дела, интерпретације и фонограма, као и географске локације седишта корисника. Међутим, тумачећи појам седишта корисника, првостепени суд није правилно применио материјално право, када је закључио да седиште корисника представља локацију сваког појединачног малопродајног објекта. Одредбама наведене Тарифе као један од параметара за обрачун обједињене накнаде, прописана је географска локација седишта корисника, а седиште друштва у смислу члана 19. Закона о привредним друштвима, јесте место на територији Републике Србије из кога се управља пословањем друштва и које као такво одређено оснивачким актом, статутом или одлуком скупштине, односно одлуком ортака или комплементара. Члан 6. Тарифе није предвидео да се накнада обрачунава у односу на место коришћења предмета заштите, већ географску локацију седишта корисника, а Закон о ауторском и сродним правима не садржи дефиницију седишта корисника, нити се из садржине одредаба овог закона може извести закључак да се појам седиште користи у другом значењу у односу на оно прописано Законом о привредним друштвима. Стога тужилац има право на обједињену накнаду, обрачунату према седишту туженог, као корисника предмета заштите.

Ово су разлози због којих је првостепена одлука делимично потврђена у делу става II изреке, а преиначена у ставу III изреке првостепене одлуке.

Првостепени суд није правилно применио материјално право када је тужбени захтев усвојио за износ од 20.000,00 динара на име накнаде за кашњење у испуњењу новчане трансакције. Ова накнада уређена је Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама, који у чл. 1. прописује да се истим уређују рокови измирења обавеза у комерцијалним трансакцијама између законом одређених субјеката, а у чл. 2. став 1. тачка 1. да су комерцијалне трансакције уговорене трансакције између субјеката јавног сектора и привредних субјеката, између привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, које се односе на

испоруку добара, односно пружање услуга уз накнаду, у које се убрајају и грађевински и инвестициони радови, као и комуналне услуге. Тужилац није продавац робе, нити пружалац услуге туженом, већ колективна организација која штити ауторско право аутора музичких дела, а накнада коју тужилац наплаћује није накнада за продату робу или пружену услугу. Стога накнаде које тужилац наплаћује не спадају у комерцијалне трансакције, па нису испуњени услови из чл. 1. и чл. 2 став 1. тачка 1. Закона о роковима измирења новчаних обавеза за примену овог закона, те тужилац нема право на наплату накнаде за кашњење у износу од 20.000,00 динара.

Ово су разлози због којих је првостепена одлука преиначена у делу став II изреке и одбијен захтев за исплату накнаде за кашњење у испуњењу новчаних обавеза.

Одлучујући о трошковима поступка, првостепени суд није правилно применио чл. 154. Закона о парничном поступку, јер тужиоцу није признао право на накнаду трошкова за састав поднесака од 29.11.2021. године, 04.01.2023. године, 25.05.2023. године и 16.10.2023. године, који су били потребни ради вођења поступка. Тужиоцу је закључком ИИВ 5155/21 од 15.11.2021. године достављен приговор туженог на одговор у року од пет дана од пријема закључка, а тужилац је суду доставио поднесак од 29.11.2021. године, састављен од стране пуномоћника адвоката, којим је дат одговор на приговор. Стога тужилац има право на накнаду трошкова за састав одговора на приговор у износу од 13.500,00 динара. Образложеним поднеском од 04.01.2023. године тужилац је доставио писане доказе, а поднесцима од 25.05.2023. године и од 16.10.2023. године, тужилац је доставио суду примедбе на налаз и мишљење вештака, након чега се вештак о датим примедбама изјашњавао, а након примедби из поднеска тужиоца од 16.10.2023. године, судски вештак је утврдио коначан износ једне од варијанти налаза, а за који је првостепени суд усвојио тужбени захтев. Стога су наведени поднесци били потребни ради вођења поступка и тужилац има право на накнаду трошкова за састав ових поднеска по 13.500,00 динара у складу са Адвокатском тарифом. Како је првостепени суд у преосталом делу правилно применио одредбе чл. 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку, првостепена одлука је на основу чл. 165. Закона о парничном поступку преиначена у ставу IV изреке и тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 247.434,12 динара.

Следом наведеног, на основу чл. 390. и 394. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставовима I, II, III и IV изреке пресуде.

Одлука као у ставовима V и VI изреке донета је на основу чл. 165. Закона о парничном поступку, па будући да је тужилац уложио основу жалбу, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка, у износу од 63.444,00 динара и то за састав жалбе 18.000,00 динара по Адвокатској тарифи и за судску таксу за жалбу и другостепену одлуку по 18.222,00 динара по Таксеној тарифи. Захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен, јер је тужени успео са жалбом само у делу који се односи на споредно потраживање.

ТВ/МВ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Татјана Влаисављевић с. р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Срђан Никић